

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RAWSKIEGO
ZA LATA 2009 – 2010**

Rawa Mazowiecka, 2011

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	1
2. Cele i zadania przewidziane do realizacji na lata 2009-2016 w programie ochrony środowiska dla powiatu rawskiego.	2
3. Realizacja zadań POŚ zaplanowanych na lata 2009-2010.....	5
4. Podsumowanie i wnioski.....	13

1. Wstęp

Ochrona środowiska staje się jednym z najważniejszych wyzwań, przed którymi stoi współczesna cywilizacja. Życie w przyjaźni ze środowiskiem wymaga podejmowania skutecznych działań podbudowanych gruntowną wiedzą o otaczającej nas przyrodzie i o relacjach między nią a różnymi formami aktywności człowieka.

Obowiązek ochrony środowiska reguluje m.in. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.150 z późniejszymi zmianami). Ustawa „Prawo ochrony środowiska” oraz „Ustawa o odpadach” nakładają na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania „Programu Ochrony Środowiska” oraz „Planu Gospodarki Odpadami”.

Główna odpowiedzialność za realizację POŚ spoczywa na Zarządzie Powiatu, który składa Radzie Powiatu raporty z wykonania Programu oraz aktualizację w cyklu 4-letnim (dopuszcza się aktualizację dokumentu w miarę zaistniałych potrzeb).

Pierwszy „Program Ochrony Środowiska” wraz z „Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Rawskiego” został uchwalony przez Radę Powiatu Rawskiego uchwałą Nr XVIII/106/2004 Rady Powiatu Rawskiego z dnia 5 marca 2004r.

Sprawozdanie z realizacji tych dokumentów za lata 2004-2006 zostało wykonane w roku 2007 i przyjęte przez Radę Powiatu Rawskiego na XI Sesji Rady Powiatu w dniu 7 września 2007 r., natomiast sprawozdanie za lata 2007-2008, opracowane w 2009 r., Radę Powiatu Rawskiego przyjęła w dniu 30 grudnia 2009 r. na XXXVI Sesji Rady Powiatu. W tym samym dniu, uchwałą Rady Powiatu Rawskiego nr XXXVI/201/2009 przyjęty został „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy lat 2013-2016”, będący drugą edycją programu ochrony środowiska dla powiatu rawskiego.

Działania priorytetowe powiatowego programu ochrony środowiska zostały zdefiniowane po przeprowadzeniu:

- o analizy stanu obecnego środowiska naturalnego w powiecie
- o analizy stanu infrastruktury technicznej wpływającej na środowisko
- o konsultacji z samorządami gmin

Na podstawie charakterystyki aktualnego stanu środowiska określono główne zagrożenia dla środowiska powiatu wynikające z działalności prowadzonej przez podmioty gospodarcze oraz związane z bytowaniem ludności na terenie powiatu. Pozwoliło to na sformułowanie celów i zadań, w odniesieniu do racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych i ochrony środowiska w powiecie, umożliwiających zrealizowanie określonego celu nadrzędnego *Programu*.

Dla poszczególnych zadań przedstawiono harmonogram ich wdrażania i szacunkowe koszty ich realizacji. Przedstawiono sposób monitoringu wdrażania *Programu* i jednostki odpowiedzialne.

2. Cele i zadania przewidziane do realizacji na lata 2009-2016 w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu rawskiego.

Nadrzędnym celem Programu ochrony środowiska dla Powiatu Rawskiego jest:

**„Wzmocnienie ekosystemu Powiatu Rawskiego w celu wykorzystania
walorów środowiska dla rozwoju gospodarczego
i poprawy warunków życia mieszkańców”**

Cele w zakresie ochrony środowiska, do osiągnięcia w latach 2009-2016, w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania środowiska naturalnego w powiecie rawskim oraz zadania przeznaczone do realizacji w tym okresie przedstawiają się następująco:

Cel 1: Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych wraz z poprawą ich jakości

- 1.1. Likwidacja strat wody w sieciach przesyłowych poprzez rozbudowę i modernizację sieci wodociągowych
 - 1.1.1. Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie miasta Rawa Mazowiecka
 - 1.1.2. Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Studzianek, Gołyń i Antoninów
 - 1.1.3. Budowa wodociągu w części wschodniej gminy Sadkowiec
- 1.2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz wyrównywanie dysproporcji między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
 - 1.2.1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Konopnica, Żydowice, Pukinin
 - 1.2.2. Rozbudowa zbiorczej sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Rawa Mazowiecka
- 1.3. Rozwiązywanie problemów gospodarki ściekowej na obszarach zabudowy rozproszonej
 - 1.3.1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – Gmina Regnów
 - 1.3.2. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – Gmina Cielądz
 - 1.3.3. Inwentaryzacja przydomowych oczyszczalni ścieków – Miasto Rawa Mazowiecka
- 1.4. Ograniczanie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych
 - 1.4.1. Budowa sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta Rawa Mazowiecka
- 1.5. Poprawa zaopatrzenia w wodę do picia i jej jakości
 - 1.5.1. Wymiana sieci wodociągowej w m. Sierzchowy – wymiana rur cementowo – azbestowych
- 1.6. Modernizacja i budowa oczyszczalni ścieków
 - 1.6.1. Modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Żydomicach – części mechanicznej – przygotowanie dokumentacji

- 1.6.2. Budowa oczyszczalni przy Zespole Szkół w Regnowie
- 1.6.3. Budowa oczyszczalni przy Zespole Szkół w Lubani
- 1.6.4. Budowa oczyszczalni przy Szkole Podstawowej w Sadkowicach

Cel 2: Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

- 2.1. Racjonalizacja wykorzystania energii
 - 2.1.1. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy, budynku komunalnego oraz budynków szkół na terenie Gminy
 - 2.1.2. Termomodernizacja budynku szkoły, internatu i warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych – CEZiU, Rawa Mazowiecka, ul. Zwolińskiego
 - 2.1.3. Termomodernizacja budynku szkoły, internatu i warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Białej Rawskiej
 - 2.1.4. Modernizacja i remont budynku Ośrodka Zespołu Placówek Specjalnych w Rawie Mazowieckiej (termomodernizacja, wymiana okien)
 - 2.1.5. Modernizacja i termomodernizacja Szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej
 - 2.1.6. Remont i termomodernizacja budynku przychodni w Rawie Mazowieckiej
- 2.2. Wspieranie przedsięwzięć polegających na korzystaniu z odnawialnych źródeł energii
 - 2.2.1. Instalacje solarne w Domu dziecka w Rawie Mazowieckiej
 - 2.2.2. Termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Białej Rawskiej – instalacja pomp ciepła

Cel 3: Ochrona powierzchni ziemi i racjonalna gospodarka odpadami

Cel 4: Ochrona powietrza atmosferycznego i przeciwdziałanie hałasowi

- 4.1. Poprawa stanu technicznego dróg oraz działania ograniczające uciążliwości hałasu komunikacyjnego
 - 4.1.1. Kontynuacja działań w celu poprawy dostępności komunikacyjnej do centrum sadowniczego powiatu rawskiego – przebudowa drogi powiatowej Pukinin – Sadkowice – Mogielnica
 - 4.1.2. Przedłużenie ul. Opoczyńskiej w Rawie Mazowieckiej
 - 4.1.3. Przebudowa drogi powiatowej Biała Rawska – Stara Wieś – Chodnów
 - 4.1.4. Przebudowa drogi powiatowej: Wólka Lesiewska – Ossa – Babusk
 - 4.1.5. Kontynuacja działań w celu poprawy dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich – przebudowa ciągu drogowego Wołucza – Zuski
 - 4.1.6. Remonty kapitalne wiaduktów nad Centralną Magistralą Kolejową
 - 4.1.7. Poprawa dostępności komunikacyjnej centrum sadowniczego i konferencyjnego województwa łódzkiego – przebudowa drogi powiatowej Biała Rawska – Babusk

- 4.1.8. Poprawa bezpieczeństwa drogowego w centrum sadowniczym województwa łódzkiego – przebudowa drogi powiatowej Zawady – Biała Rawska
- 4.1.9. Poprawa dostępności komunikacyjnej centrum sadowniczego województwa łódzkiego – przebudowa drogi powiatowej Biała Rawska – gr. województwa (Nowe Miasto)
- 4.1.10. Przebudowa drogi powiatowej Sierzchowy – Cielądz
- 4.1.11. Przebudowa drogi powiatowej Łochów - Zarzecze

Cel 5: Ochrona przyrody i krajobrazu

- 5.1. Ochrona i zwiększanie zasobów leśnych
 - 5.1.1. Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych do zalesienia
 - 5.1.2. Wspieranie działań związanych z zalesianiem gruntów prywatnych
 - 5.1.3. Wprowadzanie zadrzewień wzdłuż dróg powiatowych i gminnych
- 5.2. Rozwój bazy turystycznej pozwalającej na pełniejsze wykorzystanie walorów turystycznych Powiatu
 - 5.2.1. Współdziałanie z samorządami lokalnymi w celu pełniejszego wykorzystania i promocji już istniejących obiektów sportowo – rekreacyjnych
 - 5.2.2. Adaptacja i modernizacja kolei wąskotorowej dla potrzeb dziedzictwa kulturowego turystyki
 - 5.2.3. Kontynuacja budowy ścieżki rowerowej na terenie miasta Rawa Mazowiecka
- 5.3. Działania zwiększające atrakcyjność turystyczną Powiatu Rawskiego
 - 5.3.1. Opracowanie przewodnika turystycznego powiatu rawskiego
 - 5.3.2. Budowa krytej pływalni wraz ze sztucznym lodowiskiem

Cel 6: Edukacja ekologiczna

- 6.1. Kształtowanie postaw ekologicznych
 - 6.1.1. Współdziałanie i wspieranie akcji związanych z promowaniem proekologicznych zachowań
 - 6.1.2. Organizowanie akcji promujących selektywną zbiórkę odpadów na terenie miast i gmin; organizowanie konkursów w szkołach, akcji *Sprzątanie Świata*
 - 6.1.3. Współpraca przy organizowaniu konkursów i festynów „ekologicznych”
- 6.2. Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku
 - 6.2.1. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o środowisku i inwestycjach proekologicznych

3. Realizacja zadań POŚ zaplanowanych na lata 2009-2010.

1.	<i>Cel 1: Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych wraz z poprawą ich jakości</i>
1.1	Likwidacja strat wody w sieciach przesyłowych poprzez rozbudowę i modernizację sieci wodociągowych
1.1.1	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie miasta Rawa Mazowiecka <i>W 2009 r. miasto Rawa Mazowiecka, przystąpiło do konkursu w ramach Funduszu Spójności Osi Priorytetowej 1 – Gospodarka wodno – ściekowa. Rawskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. ze 100% udziałem Miasta zostały beneficjentem projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka – Faza I”. Projekt jest w fazie realizacji. W 2009 i 2010 r. były opracowywane oddzielne dokumentacje techniczne na każde zadanie (sieć wodociągową, system odprowadzania ścieków komunalnych: sieć kanalizacji sanitarnej, oczyszczalnię ścieków, kanalizację deszczową). W kwietniu 2011 r. podpisano jedną umowę na wszystkie zadania łącznie, zarówno na wykonanie projektów, jak i ich realizację.</i>
1.1.2.	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Studzianek, Gołyń i Antoninów <i>W 2010 r. wybudowano 4300 mb wodociągu Gołyń – Antoninów – Studzianek oraz ok. 1800 mb. wodociągu w miejscowości Białogórze</i>
1.1.3.	Budowa wodociągu w części wschodniej gminy Sadkowiec <i>W 2010 r. opracowana została dokumentacja projektowa na budowę sieci wodociągowej z przyłączami, z ujęcia wody Studzianek do miejscowości: Gacpary, Lewin, Lutobory, Nowe Sadkowiec, Pilawy, Przyłuski, Rzymie, Studzianek, Szwejki Nowe, Szwejki Wielkie, Turobowice, Turobowice Kolonia, Zabłocie</i>
1.2.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz wyrównywanie dysproporcji między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
1.2.1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Konopnica, Żydowice, Pukanin <i>W 2010 r. opracowana została dokumentacja projektowa na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Konopnicy, Żydowicach i Pukininie</i>
1.2.2.	Rozbudowa zbiorczej sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Rawa Mazowiecka <i>W 2009 r. miasto Rawa Mazowiecka, przystąpiło do konkursu w ramach Funduszu Spójności Osi Priorytetowej 1 – Gospodarka wodno – ściekowa. Rawskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. ze 100% udziałem Miasta zostały beneficjentem projektu</i>

	<i>„Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka – Faza I” . Projekt jest w fazie realizacji.</i> <i>W 2009 i 2010 r. były opracowywane oddzielne dokumentacje techniczne na każde zadanie (sieć wodociągową, system odprowadzania ścieków komunalnych: sieć kanalizacji sanitarnej, oczyszczalnię ścieków, kanalizację deszczową).</i> <i>W kwietniu 2011 r. podpisano jedną umowę na wszystkie zadania łącznie, zarówno na wykonanie projektów, jak i ich realizację.</i>
1.3.	Rozwiązywanie problemów gospodarki ściekowej na obszarach zabudowy rozproszonej
1.3.1.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – Gmina Regnów <i>W latach 2009-2010 na terenie Gminy Regnów wybudowano 100 przydomowych oczyszczalni ścieków</i>
1.3.2.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – Gmina Cielądz <i>Zadanie zaplanowane było do realizacji na lata 2012-2016, ale już w latach 2009-2010 wybudowano na terenie gminy 39 przydomowych oczyszczalni ścieków</i>
1.3.3.	Inwentaryzacja przydomowych oczyszczalni ścieków – Miasto Rawa Mazowiecka <i>Zadanie do realizacji</i>
1.4.	Ograniczanie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych
1.4.1.	Budowa sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta Rawa Mazowiecka <i>W 2009 r. Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. realizowały, z udziałem pożyczki z WFOŚiGW w Łodzi, budowę kanalizacji deszczowej w ul. Słowackiego i ul. Dolnej wraz z oczyszczalnią wód deszczowych. Zadanie obejmowało budowę separatora lamelowego oraz kolektora wód deszczowych w tych ulicach. Celem było umożliwienie odbioru wód deszczowych z rozbudowywanej kanalizacji deszczowej na osiedlu domów jednorodzinnych Tatar, zabezpieczenie przed wystąpieniem lokalnych podstopień w rejonie budowanej krytej pływalni oraz oczyszczanie wód opadowych</i>
1.5.	Poprawa zaopatrzenia w wodę do picia i jej jakości
1.5.1.	Wymiana sieci wodociągowej w m. Sierzchowy – wymiana rur cementowo – azbestowych <i>Zadanie zaplanowane do realizacji na rok 2012</i>
1.6.	Modernizacja i budowa oczyszczalni ścieków
1.6.1.	Modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Żydomicach – części mechanicznej – przygotowanie dokumentacji

	W 2009 r. miasto Rawa Mazowiecka, przystąpiło do konkursu w ramach Funduszu Spójności Osi Priorytetowej 1 – Gospodarka wodno – ściekowa. Rawskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. ze 100% udziałem Miasta zostały beneficjentem projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka – Faza I”. Projekt jest w fazie realizacji. W 2010 r. podpisano umowę na realizację rozbudowy (modernizacji) oczyszczalni z terminem realizacji do końca 2011 r.
1.6.2.	Budowa oczyszczalni przy Zespole Szkół w Regnowie Zaplanowane na 2009 r. zadanie nie zostało zrealizowane. Zmieniono koncepcję i zrezygnowano z budowy oczyszczalni przy szkole ze względu fakt, iż na cieku, który miał być odbiornikiem ścieków, wybudowany zostanie zbiornik wodny
1.6.3.	Budowa oczyszczalni przy Zespole Szkół w Lubani W 2010 r. Gmina Sadkowiec zrealizowała zadanie pod nazwą „Budowa oczyszczalni ścieków w Lubani”, na które pozyskano pożyczkę z WFOŚiGW w Łodzi. W ramach zadania wybudowano oczyszczalnię ścieków wraz z przyłączem niskiego napięcia oraz zewnętrzną instalacją sanitarną, łącznie z rowem odprowadzającym oczyszczone ścieki do cieku wodnego.
1.6.4.	Budowa oczyszczalni przy Szkole Podstawowej w Sadkowicach Na zadanie pod nazwą „Budowa odwodnienia terenu przy Gimnazjum w Sadkowicach” Gmina Sadkowiec pozyskała pożyczkę z WFOŚiGW w Łodzi
2	Cel 2: Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
2.1.	Racjonalizacja wykorzystania energii
2.1.1.	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy, budynku komunalnego oraz budynków szkół na terenie Gminy Sadkowiec W 2010 r. zostało wymienione pokrycie dachu na budynkach szkolnych w Kłopoczynie i Trębaczowie.
2.1.2.	Termomodernizacja budynku szkoły, internatu i warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych – CEZiU, Rawa Mazowiecka, ul. Zwolińskiego Termomodernizację budynków ZSP CEZiU w Rawie Mazowieckiej (wymiana okien, docieplenie ścian zewnętrznych i stropów) wykonano w 2009 r. Nie objęła ona budynku warsztatów szkolnych. W 2003 roku rozpoczęto termomodernizację Zespołu Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej przy ul. Zwolińskiego. Na wymianę stolarki okiennej oraz drzwiowej wydatkowano 214 tys. zł. W roku 2006 przeprowadzono prace termoizolacyjne stropodachu oraz ścian

	<i>zewnątrznych obiektu szkolnego (koszt prawie 500 tys. zł). Do wykonania pozostał remont warsztatów szkolnych</i>
2.1.3.	Termomodernizacja budynku szkoły, internatu i warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Białej Rawskiej <i>W latach 2009-2010 zadanie nie było realizowane</i>
2.1.4.	Modernizacja i remont budynku Ośrodka Zespołu Placówek Specjalnych w Rawie Mazowieckiej (termomodernizacja, wymiana okien) <i>W latach 2009-2010 zadanie nie było realizowane</i>
2.1.5.	Modernizacja i termomodernizacja Szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej <i>W latach 2009-2010 zadanie nie było realizowane</i>
2.1.6.	Remont i termomodernizacja budynku przychodni w Rawie Mazowieckiej <i>W latach 2006 - 2007, nakładem 770 tys. zł, powiat rawski przeprowadził termomodernizację przychodni zdrowia w Rawie Mazowieckiej. W ramach tej inwestycji zlikwidowano wyeksploatowaną kotłownię węglową i podłączono obiekt do sieci ciepłowniczej miasta Rawa Mazowiecka. Kolejnym etapem była wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz docieplenie stropodachu i ścian zewnętrznych budynku – rok 2008. Na realizację tego zadania powiat pozyskał korzystną pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w wysokości 573 tys. zł.</i>
2.2.	Wspieranie przedsięwzięć polegających na korzystaniu z odnawialnych źródeł energii
2.2.1	Instalacje solarne w Domu dziecka w Rawie Mazowieckiej <i>Na przełomie 2008/2009 placówka została wyposażona w baterię kolektorów słonecznych wspomagających ogrzewanie ciepłej wody użytkowej.</i>
2.2.2	Termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Białej Rawskiej – instalacja pomp ciepła <i>Zadanie nie zostało zrealizowane z uwagi na brak możliwości dofinansowania inwestycji środkami Wojewódzkiego Funduszu ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (obecne źródło ogrzewania to olej opałowy)</i>
3.	Cel 3: Ochrona powierzchni ziemi i racjonalna gospodarka odpadami
	Realizacja zadań omówione zostały w sprawozdaniu z integralnej części POŚ: Planie gospodarki odpadami dla Powiatu Rawskiego na lata 2009-2013

4.	Cel 4: Ochrona powietrza atmosferycznego i przeciwdziałanie hałasowi
4.1.	Poprawa stanu technicznego dróg oraz działania ograniczające uciążliwości hałasu komunikacyjnego
4.1.1.	Kontynuacja działań w celu poprawy dostępności komunikacyjnej do centrum sadowniczego powiatu rawskiego – przebudowa drogi powiatowej Pukinin – Sadkowice – Mogielnica <i>W 2009 r. wykonano przebudowę drogi powiatowej 4118E – Pukinin – Mogielnica na długości 6,8 km. Część środków na ten cel pozyskano w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2008-2011.</i> <i>W roku 2010 ze środków budżetu powiatu przeznaczonych na ochronę środowiska, za ponad 3000 zł, dokonane zostały nasadzenia uzupełniające zadrzewienia w ciągu drogi powiatowej Pukinin - Mogielnica.</i>
4.1.2.	Przedłużenie ul. Opoczyńskiej w Rawie Mazowieckiej <i>Zadanie do realizacji po roku 2010</i>
4.1.3.	Przebudowa drogi powiatowej Biała Rawska – Stara Wieś – Chodnów <i>W 2009 r. wykonano remont drogi powiatowej Biała Rawska - Stara Wieś – Chodnów na długości 2,14 km</i>
4.1.4.	Przebudowa drogi powiatowej: Wólka Lesiewska – Ossa – Babsk <i>W 2010 r. wykonano dokumentację techniczną na przebudowę drogi Wólka Lesiewska – Ossa – Babsk</i>
4.1.5.	Kontynuacja działań w celu poprawy dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich – przebudowa ciągu drogowego Wołucza – Zuski <i>W 2009 r. wykonano podbudowę na 2 km odcinku drogi, a w 2010 r. wykonano remont drogi na odcinku 1100 m</i>
4.1.6.	Remonty kapitalne wiaduktów nad Centralną Magistralą Kolejową <i>W latach 2009-2010 nie były prowadzone remonty wiaduktów nad Centralną Magistralą Kolejową</i>
4.1.7.	Poprawa dostępności komunikacyjnej centrum sadowniczego i konferencyjnego województwa łódzkiego – przebudowa drogi powiatowej Biała Rawska – Babsk <i>Uzasadniając poprawę dostępności komunikacyjnej centrum sadowniczego i konferencyjnego województwa łódzkiego, powiat rawski pozyskał środki finansowe z budżetu Unii Europejskiej w ramach RPO WŁ w wysokości 1.429. tys. zł. W ramach tego projektu w roku 2010, za kwotę 1.906. tys. zł przebudowany został przeszło 3 km odcinek drogi powiatowej łączącej Białą Rawską z Babskiem.</i>

4.1.8.	Poprawa bezpieczeństwa drogowego w centrum sadowniczym województwa łódzkiego – przebudowa drogi powiatowej Zawady – Biała Rawska <i>W 2010 r. wykonano przebudowę drogi powiatowej Zawady – Biała Rawska na odcinku 2,8 km</i>
4.1.9.	Poprawa dostępności komunikacyjnej centrum sadowniczego województwa łódzkiego – przebudowa drogi powiatowej Biała Rawska – gr. województwa (Nowe Miasto) <i>W 2009 r. wykonano 2,48 km przebudowy drogi powiatowej Biała Rawska – granica województwa (Nowe Miasto)</i>
4.1.10.	Przebudowa drogi powiatowej Sierzchowy – Cielądz <i>W roku 2009 wykonano 1,85 km przebudowy drogi powiatowej Sierzchowy – Cielądz</i>
4.1.11.	Przebudowa drogi powiatowej Łochów – Zarzecze <i>W latach 2009-2010 wykonano roboty (dzielonej na etapy) łącznie na odcinku 1,5 km drogi powiatowej Łochów – Zarzecze</i>
5	Cel 5: Ochrona przyrody i krajobrazu
5.1.	Ochrona i zwiększanie zasobów leśnych
5.1.1.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych do zalesienia <i>Przy opracowaniu zmian do planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniając zapisy wynikające ze studium uwarunkowań i zagospodarowania gminy, wprowadzane są tereny przeznaczone pod zalesianie</i>
5.1.2.	Wspieranie działań związanych z zalesianiem gruntów prywatnych <i>W 2009 r. zalesionych zostało 0,50 ha, a w 2010 r. - 8,00 ha gruntów prywatnych. Są to zalesienia z dofinansowaniem środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.</i>
5.1.3.	Wprowadzanie zadrzewień wzdłuż dróg powiatowych i gminnych <i>W 2009 wprowadzono zadrzewienia przy drodze gminnej w miejscowości Głuchówek. W latach 2009-2010 dokonano nasadzeń przy drogach powiatowych z dofinansowaniem ze środków Wojewódzkiego Funduszu Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz budżetu powiatu</i>
5.2.	Rozwój bazy turystycznej pozwalającej na pełniejsze wykorzystanie walorów turystycznych Powiatu

5.2.1.	Współdziałanie z samorządami lokalnymi w celu pełniejszego wykorzystania i promocji już istniejących obiektów sportowo – rekreacyjnych <i>W 2009 r. zorganizowanych zostało 56 imprez sportowych na obiektach sportowych szkół powiatowych oraz jednostek gminnych. W ramach LZS zorganizowane zostały 23 imprezy sportowe o zasięgu powiatowym i wojewódzkim, także na obiektach sportowych należących do jednostek powiatowych i gminnych.</i> <i>W roku 2010 na obiektach sportowych należących do jednostek powiatowych i gminnych zorganizowano 71 imprez sportowych o zasięgu powiatowym, rejonowym oraz wojewódzkim.</i> <i>W ramach LZS odbyło się 25 imprez sportowych powiatowych, międzypowiatowych i wojewódzkich. Zorganizowane zostały mistrzostwa polski szkół podstawowych w tenisie stołowym dziewcząt, Ogólnopolski Turniej Piłki Siatkowej o puchar Starosty Rawskiego oraz międzypaństwowe mecze piłki siatkowej</i>
5.2.2.	Adaptacja i modernizacja kolei wąskotorowej dla potrzeb dziedzictwa kulturowego turystyki <i>Zabytkowa Rogowska Kolej Wąskotorowa jest atrakcją turystyczną powiatu rawskiego. Kolejka kursuje na zamówienie zorganizowanych grup, a w trakcie sezonu uruchamiane są ogólnodostępne pociągi. 48-kilometrowa trasa z Rogowa do Białej Rawskiej (przebiegająca przez Rawę) prowadzi przez urokliwe zakątki województwa łódzkiego. Rogowską Koleją opiekuje się dziś Fundacja Polskich Kolei Wąskotorowych www.fpkw.pl.</i>
5.2.3	Kontynuacja budowy ścieżki rowerowej na terenie miasta Rawa Mazowiecka <i>Dotychczasowa realizacja budowy ścieżki rowerowej jest częścią większego przedsięwzięcia, polegającego na stworzeniu szlaku rowerowego, łączącego osiedle Zamkowa Wola z zalewem Tatar, poprzez zabytkowe centrum miasta. Pierwszy etap inwestycji, w którym powstało 838 m ścieżki, realizowany był w 2006 r. W II etapie nastąpić miało ulepszenie istniejącej nawierzchni trasy rowerowej ciągnącej się wokół zalewu „Tatar”, a w III etapie budowa ścieżki na odcinku łączącym park miejski z osiedlem „Zamkowa Wola”.</i> <i>W latach 2009-2010 inwestycje w tym zakresie nie były realizowane. Dopiero na początku roku 2011 w przetargu na „budowę chodników, zatok postojowych oraz ścieżki rowerowej z remontem nawierzchni ul. Katowickiej i jej odwodnieniem w Rawie Mazowieckiej realizowana w ramach programu pn: „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” wyłoniono wykonawcę, który wykona m.in. budowę ścieżki rowerowej dwukierunkowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Tomaszowską do Zalewu Tatar o szerokości od 2,00 do 2,15m i długości ok. 450m.</i>
5.3.	Działania zwiększające atrakcyjność turystyczną Powiatu Rawskiego
5.3.1.	Opracowanie przewodnika turystycznego powiatu rawskiego <i>W 2010 r. opracowany i wydany został przewodnik turystyczny Powiatu Rawskiego</i>

5.3.2.	Budowa krytej pływalni wraz ze sztucznym lodowiskiem <i>Budowa krytej pływalni wraz ze sztucznym lodowiskiem w Rawie Mazowieckiej to jedno z ważniejszych zadań inwestycyjnych podjętych wspólnie przez Powiat Rawski i Miasto Rawa Mazowiecka.</i> <i>Uroczystego wmurowania aktu erekcyjnego dokonano 14 grudnia 2009 r. Dokument został uroczyście odczytany przez siatkarza, uczestnika Igrzysk Olimpijskich w 2004 r. Radosława Rybaka, a następnie oficjalnie podpisany, umieszczony w stalowej tubie i wmurowany w fundamenty basenu.</i> <i>Roboty budowlane realizowane są zgodnie z przyjętym harmonogramem. Generalnym wykonawcą jest firma TIWWAL sp. z o.o. Planowany termin zakończenia inwestycji to IV kwartał 2011 r.</i>
6.	Cel 6: Edukacja ekologiczna
6.1.	Kształtowanie postaw ekologicznych
6.1.1.	Współdziałanie i wspieranie akcji związanych z promowaniem proekologicznych zachowań <i>W 2009 r. zorganizowano przez Zespół Szkół - Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, przy finansowym wsparciu środków powiatu, projekt pn.: „Edukacja ekologiczna uczniów ZS CEZiU im. M. Kopernika połączona z monitoringiem rzeki Rawki”. W 2010 r. powiat zorganizował wraz z Powiatowym Lekarzem Weterynarii szkolenie dla ponad 100 osób, dotyczące hodowli pszczół i ekologicznych metod zwalczania chorób pszczół.</i> <i>Ponadto powiat wspiera inicjatywy i prowadzi działania związane z edukacją ekologiczną, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej na różnych poziomach nauczania, od szkół podstawowych, poprzez gimnazja, po szkoły ponadgimnazjalne, m.in. poprzez zakup nagród dla uczestników akcji i konkursów dotyczących ekologii, organizowanych przez różne jednostki oświatowe.</i>
6.1.2.	Organizowanie akcji promujących selektywną zbiórkę odpadów na terenie miast i gmin; organizowanie konkursów w szkołach, akcji <i>Sprzątanie Świata</i> <i>„Sprzątanie Świata” organizują corocznie wszystkie gminy i powiat. Akcja prowadzona jest głównie w szkołach i placówkach oświatowych. Z placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest powiat rawski bierze w niej udział ok. 500-600 dzieci i młodzieży</i>
6.1.3.	Współpraca przy organizowaniu konkursów i festynów „ekologicznych” <i>W 2009 r. zorganizowano przez Zespół Szkół - Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, przy finansowym wsparciu środków powiatu, projekt pn.: „Edukacja ekologiczna uczniów ZS CEZiU im. M. Kopernika połączona z monitoringiem rzeki Rawki”. W 2010 r. powiat zorganizował wraz z Powiatowym Lekarzem Weterynarii szkolenie dla ponad 100 osób, dotyczące hodowli pszczół i ekologicznych metod zwalczania chorób pszczół.</i>

	<i>Ponadto powiat wspiera inicjatywy i prowadzi działania związane z edukacją ekologiczną, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej na różnych poziomach nauczania, od szkół podstawowych, poprzez gimnazja, po szkoły ponadgimnazjalne, m.in. poprzez zakup nagród dla uczestników akcji i konkursów dotyczących ekologii, organizowanych przez różne jednostki oświatowe.</i>
6.2.	Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku
6.2.1.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o środowisku i inwestycjach proekologicznych <i>Wszystkie gminy z terenu powiatu oraz powiat, prowadzą publicznie dostępne, wykazy danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie. Są one prowadzone w formie elektronicznej i udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej. Dane dotyczące informacji o środowisku i jego ochronie udostępnione są na wniosek, w formie pisemnej, ustnej, elektronicznej. W styczniu 2009 r. opracowany i rozpowszechniony został Informator dotyczący 10 – lecia, a pod koniec roku 2010 – 12 lecia, samorządu powiatowego, w których m.in. zawarto informacje dotyczące realizowanych przez powiat rawski inicjatywach proekologicznych</i>

4. Podsumowanie i wnioski

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego” stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie. Głównym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska, na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Analizując realizację programu na szczeblu Powiatu należy pamiętać, że zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają w rzeczywistości samorząd gminny i podmioty gospodarcze. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd powiatowy determinuje możliwości ich realizacji.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w ramach przyjętego przez Radę Powiatu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego” w latach 2009 i 2010.

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w tym okresie przez samorząd powiatowy można zaliczyć:

- termomodernizację obiektów Powiatu połączoną z wymianą instalacji wewnętrznych,
- edukację ekologiczną,
- dofinansowanie zadrzewień i pielęgnacji terenów zielonych.

Niektóre z zadań obciążających samorząd powiatowy (jak i samorządy gminne) wymagają znacznych środków finansowych, co niejednokrotnie jest podstawowym powodem ich niezrealizowania. W tym przypadku ważną sprawą jest określenie priorytetów dla poszczególnych tematów zadań i określenie konieczności ich wykonania w określonym czasie.

Prawo ochrony środowiska przewiduje wykonanie aktualizacji programów ochrony środowiska co 4 lata.

W sprawozdaniu pominięto omówienie zakresu dotyczącego Planu Gospodarki Odpadami, ponieważ przygotowano je odrębnie.